

Η ΝΕΑ Ή ΚΡΙΤΙΚΗ ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΛΟΓΙΑ

Πάντειο Πανεπιστήμιο

Τμήμα Κοινωνικής Ανθρωπολογίας

Μάθημα : Εισαγωγή στην Εγκληματολογία

Διδάσκουσα

Καθηγήτρια Σοφία Βιδάλη

+

○

●

Κλοπές

Διαφορετικές ερωτήσεις διαφορετικές απαντήσεις για το κοινό έγκλημα:

Συγκριτική ανάλυση μεταξύ σχολών σκέψης

Θετικιστική
Εγκληματολογία:
Γιατί ο δράστης έκανε
αυτήν την πράξη;

Κριτική Εγκληματολογία: Υπό
ποιές γενικότερες συνθήκες
συμβαίνει το έγκλημα και πως
εμπλέκεται κάποιος με την
παράνομία;

Διαχειριστική Εγκληματολογία:
Σε ποιες συγκεκριμένες
συνθήκες συμβαίνει το
έγκλημα;

P.Walton, J. young, J. Taylor
The new Criminology

Μια πλήρως κοινωνική θεωρία για το έγκλημα

Τυπικές προϋποθέσεις

- Μια πλήρως κοινωνική θεωρία της παρεκτροπής έχει ως τυπικές προϋποθέσεις τη δυνατότητα να αναδεικνύει τις διασυνδέσεις μεταξύ διαφορετικών παραγόντων, δηλαδή, να αναδεικνύει και να συσχετίζει μεταξύ τους:
  - (α) την ευρύτερη προέλευση της αποκλίνουσας πράξης
  - (β) την άμεση προέλευση μιας αποκλίνουσας πράξης
  - (γ) την πραγματική πράξη
  - (δ) τις άμεσες προελεύσεις της κοινωνικής αντίδρασης
  - (ε) τη γενικότερη προέλευση της αντίδρασης προς την απόκλιση
  - (στ) το αποτέλεσμα της κοινωνικής αντίδρασης
  - (ζ) τη φύση της αποκλίνουσας πορείας συνολικά

Κριτική Εγκληματολογία και Κριτική του Ποινικού Δικαίου, *Alessandro Baratta*

- Οι κανόνες και οι αξίες που τυποποιούνται από το ποινικό σύστημα το καθιστούν εκπρόσωπο της κοινωνικής συνείδησης, μέσω της θεώρησης των αξιωμάτων του ως απαραίτητα «καλών».
- Η σχετικότητα του συστήματος κανόνων και αξιών του ποινικού συστήματος, όμως, αντιμετωπίζεται από τους δικαστές και τους νομικούς μέσα από ορισμένες δεδομένες παραδοχές, που ούτε εξετάζονται κριτικά ούτε επιβεβαιώνονται από την κοινωνική πραγματικότητα.

Παραδοχές μέσω των οποίων η σχετικότητα του ποινικού συστήματος αντιμετωπίζεται από το νομικό κόσμο

- **(α)** το σύστημα αξιών και προτύπων συμπεριφοράς που ενσωματώνεται τυποποιείται στο ποινικό σύστημα αντιστοιχεί σε κανόνες και κοινωνικές αξίες, που ο νομοθέτης βρίσκει ήδη προδιαμορφωμένες και που είναι αποδεκτές από την πλειονότητα της κοινωνίας.
- **(β)** Το ποινικό σύστημα μεταβάλλεται σε αντιστοιχία και προσαρμοζόμενο με το σύστημα αξιών και κοινωνικών κανόνων.

Αυτή η θεώρηση όμως δεν αντιστοιχεί στην πραγματικότητα καθώς η κοινωνιολογική έρευνα δείχνει μια σειρά διαφορετικών πορισμάτων.

Πορίσματα της κοινωνιολογικής έρευνας

(α) Στην κοινωνία μας υπάρχουν κυρίαρχες και γενικά κοινά αποδεκτές αξίες και κανόνες, αλλά υπάρχουν και ειδικότεροι κοινωνικοί κανόνες και αξίες διαφορετικών ή ανταγωνιστικών προς τις κυρίαρχες αξίες ομάδων.

(β) Το ποινικό δίκαιο δεν αντικατοπτρίζει μόνον κανόνες και αξίες ομόφωνα αποδεκτές από την κοινωνία, αλλά επιλέγει μεταξύ εναλλακτικών προτύπων και αξιών, ανάλογα με τις κοινωνικές ομάδες που κατά τη διαμόρφωσή του (νομοθετική λειτουργία) και κατά την εφαρμογή του (δικαιοσύνη, αστυνομία σωφρονιστικό σύστημα) έχουν ένα μεγαλύτερο βάρος, είναι επικρατέστερες. Έρα και μεταξύ των ομόφωνα αποδεκτών κανόνων και αξιών επικρατούν εκείνες που αντιστοιχούν σε ομάδες που είναι επικρατέστερες κατά τη θέσπιση και κατά την εφαρμογή του νόμου.

Πορίσματα της κοινωνιολογικής έρευνας

(γ) Το ποινικό σύστημα τυποποιεί κανόνες και αξίες που ισχύουν στην κοινωνία, άλλες που αναγνωρίζονται μόνον από συγκεκριμένες κοινωνικές ομάδες ή που άλλες ομάδες τις αρνούνται, επιβάλλει κανόνες ή αξίες που η βλαπτικότητά τους δεν έχει αναγνωριστεί ακόμα από την κοινωνία, προτρέχοντας έτσι της κοινωνικής πραγματικότητας ή τέλος, εξακολουθεί να ποινικοποιεί συμπεριφορές που δεν συγκεντρώνουν πια την κοινωνική απαξία.

(δ) Η ιστορική προσέγγιση του συστήματος αξιών και κανόνων που ισχύουν σε μια κοινωνία, στο πλαίσιο συγκεκριμένων κοινωνικών σχέσεων σε αναλογία με την κοινωνική διάρθρωση, δείχνει την σχετικότητα των κανόνων και των αξιών που επικρατούν στην κοινωνία, αλλά και τη σχετικότητα των αξιών που προστατεύονται από το ποινικό σύστημα.